

APEL DO WŁADZ PAŃSTWOWYCH

o wprowadzenie dwuletniego moratorium legislacyjnego dla polskiego rolnictwa i sektora rolno-spożywczego

Jako przedstawiciele organizacji branżowych sektora rolno-spożywczego zwracamy się z apelem o ustanowienie dwuletniego moratorium legislacyjnego na nowe ustawy i rozporządzenia, które mogą prowadzić do wzrostu kosztów, obciążeń administracyjnych lub ryzyk inwestycyjnych w polskim rolnictwie oraz sektorze rolno-spożywczym. Celem moratorium jest zapewnienie stabilności otoczenia prawnego, umożliwienie sektorowi skutecznej adaptacji do obowiązujących regulacji oraz wzmocnienie konkurencyjności polskiej żywności na rynku krajowym i międzynarodowym.

Sektor rolno-spożywczy jest filarem polskiej gospodarki, odpowiadając za ponad 19% wartości produkcji sprzedanej przemysłu. Jego strategiczna rola w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego kraju oraz wysokie znaczenie eksportowe wymagają przewidywalności i stabilności regulacyjnej. Nadmierne lub nagłe zmiany legislacyjne mogą prowadzić do wzrostu kosztów produkcji, obniżenia rentowności gospodarstw oraz osłabienia pozycji polskich producentów na rynku europejskim i globalnym.

W ostatnich latach sektor rolno-spożywczy mierzy się z kumulacją nowych obowiązków regulacyjnych, które jednocześnie nakładają na przedsiębiorców wymogi środowiskowe, fiskalne, technologiczne oraz sprawozdawcze. Brak koordynacji pomiędzy kolejnymi projektami ustaw prowadzi do narastania kosztów stałych, ograniczenia przestrzeni inwestycyjnej oraz konieczności ciągłego dostosowywania procesów produkcyjnych. W efekcie przedsiębiorstwa – zwłaszcza małe i średnie – tracą zdolność do długofalowego planowania rozwoju, a część z nich zmuszona jest do ograniczania działalności lub rezygnacji z inwestycji modernizacyjnych.

Moratorium powinno objąć wszelkie nowe regulacje, w odniesieniu do których nie osiągnięto szerokiego konsensusu ani akceptacji ze strony sektora rolno-spożywczego.

Negatywny wpływ nadmiernych regulacji nabiera szczególnego znaczenia w kontekście zawieranych umów handlowych, które – liberalizując handel – zwiększają presję cenową na europejskich producentów. Podobne ryzyka, jak w przypadku oprotestowanej przez polski rząd umowy UE-Mercosur, wiążą się m.in. z negocjacjami i wdrożeniem umowy UE-Meksyk oraz ze zmianami w relacjach handlowych z Ukrainą.

Nadmierna zmienność prawa uderza również w innowacyjność sektora, ponieważ przedsiębiorcy nie mają pewności, czy wdrożone rozwiązania nie zostaną w krótkim czasie objęte dodatkowymi obciążeniami lub zakazami. Do najistotniejszych projektów ustaw, które mogą negatywnie wpłynąć na kondycję sektora, należą m.in.

- Projekt ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (UD224), który może potęgować negatywne skutki procedur administracyjnych związanych z budową nowoczesnych obiektów hodowlanych oraz zwiększać wpływ organizacji ekologicznych blokujących rozwój hodowli zwierzęcej w Polsce.
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz niektórych innych ustaw (UD213), który – w efekcie proponowanych ograniczeń dotyczących alternatywnych wyrobów nikotynowych – może doprowadzić do likwidacji uprawy tytoniu w Polsce. Polska jest liderem produkcji tytoniu w UE, a nadregulacja tego sektora jest ryzykowna również z punktu widzenia budżetu państwa – legalnie działająca branża tytoniowa odprowadza niemal 40 mld zł rocznie z tytułu wszystkich podatków.
- Projekt ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (UC100/ROP), który w zaproponowanym modelu koncentruje się głównie na aspektach fiskalnych, pomijając potrzeby i uwarunkowania związane z bezpieczeństwem oraz jakością żywności. Projekt ten stwarza zagrożenie dla zdolności produkcyjnych sektora oraz jego możliwości adaptacji do unijnego rozporządzenia PPWR w kontekście wymogów środowiskowych.
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (UD290), który – pod pozorem doprecyzowania przepisów – znosi zwolnienie obejmujące bardzo istotną kategorię produktów, kluczową zarówno dla przemysłu przetwórczego, jak i rolnictwa. Zmiana ta uderzy w polskich sadowników oraz przemysł przetwórczy poprzez opodatkowanie napojów owocowych, stanowiących dominujący segment tej kategorii i produkowanych z wykorzystaniem soku jabłkowego z krajowych owoców.

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (UD327), którego skutki dotkną m.in. producentów napojów bezalkoholowych, napojów energetycznych oraz sadowników. Dzięki dotychczasowej polityce państwa producenci napojów bezalkoholowych stali się istotnym odbiorcą koncentratu jabłkowego, a zapotrzebowanie np. przemysłu browarniczego na jabłka szacowane jest obecnie na ok. 30 tys. ton rocznie. Podwyżka stawki VAT, w połączeniu z procedowaną równolegle zmianą zasad naliczania opłaty cukrowej (UD290), może doprowadzić do reformulacji produktów i powrotu do innych metod produkcji, ze szkodą dla krajowych sadowników.
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (UD 147) oraz poselskie projekty ustaw (druki nr 2007 i 2010), które uderzą w sektor rolny i rynek napojów alkoholowych, w tym lokalnych producentów alkoholi.
- Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stawek opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną (nr 289 w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi). Projekt przewiduje podniesienie stawek opłat weterynaryjnych średnio o 18%, a ponadto zakłada zmianę sposobu naliczania i uzależnienie stawki nadzoru nad przeprowadzeniem uboju zwierząt od wagi ptaków, co w praktyce oznacza dalszy wzrost kosztów. W realiach zakładów pracujących wielozmianowo oraz funkcjonujących w warunkach stałej kontroli i obecności służb weterynaryjnych, rozwiązanie to generować będzie znaczące, nieprzewidywalne i niemożliwe do udźwignięcia obciążenie finansowe.

Proponowane regulacje przewidują nowe obowiązki administracyjne, podwyższone standardy środowiskowe i sprawozdawcze oraz potencjalny wzrost kosztów produkcji. Ich wdrożenie, bez odpowiedniego okresu adaptacyjnego i w obecnym kształcie, może skutkować ograniczeniem inwestycji oraz wzrostem ryzyka dla producentów żywności. Obciążenia regulacyjne mogą przekroczyć możliwości adaptacyjne wielu gospodarstw, prowadząc do spadku inwestycji, wzrostu cen żywności oraz ograniczenia konkurencyjności i eksportu polskich artykułów rolno-spożywczych.

Nadmierne obciążenia regulacyjne mogą również prowadzić do niezamierzonych skutków ubocznych, takich jak rozwój szarej strefy, wzrost importu produktów spoza UE czy przenoszenie produkcji do krajów o niższych kosztach regulacyjnych. W wielu segmentach rynku obserwowana jest już presja konkurencyjna ze strony państw nienakładających podobnych obciążeń na swoich producentów. Brak stabilności prawa w Polsce dodatkowo pogłębia tę nierównowagę.

Celem wprowadzenia moratorium jest stabilizacja otoczenia prawnego w rolnictwie i przetwórstwie, ograniczenie nadtranspozycji przepisów unijnych oraz ochrona konkurencyjności krajowych producentów. Moratorium powinno objąć wszystkie nowe regulacje wpływające na koszty, obowiązki administracyjne lub ryzyka inwestycyjne. Ewentualne wyjątki powinny dotyczyć wyłącznie aktów

związanych z bezpieczeństwem żywnościowym oraz zobowiązaniami wynikającymi z prawa unijnego, przy zachowaniu zasady „UE+0” oraz szerokiego konsensusu z organizacjami sektora.

Warto podkreślić, że sektor rolno-spożywczy jest istotnym płatnikiem podatków i danin publicznych, a jego kondycja ma bezpośredni wpływ na budżet państwa. Nadmierne obciążenia fiskalne mogą prowadzić do spadku produkcji, redukcji zatrudnienia oraz ograniczenia wpływów podatkowych. Stabilne otoczenie regulacyjne leży zatem nie tylko w interesie przedsiębiorców, lecz także finansów publicznych i całej gospodarki.

Oczekujemy, że moratorium pozwoli ograniczyć ryzyko destabilizacji sektora. Jednocześnie wnosimy o przygotowanie „tarczy ochronnej” przed skutkami otwarcia rynku na produkty spoza UE oraz o uproszczenie procedur administracyjnych, co przyniesie pozytywne efekty dla budżetu państwa i polskiej gospodarki.

Apelujemy o niezwłoczne podjęcie działań na rzecz wprowadzenia dwuletniego moratorium legislacyjnego, które zapewni stabilność, przewidywalność i konkurencyjność polskiego rolnictwa oraz sektora rolno-spożywczego. Jest to krok niezbędny dla zachowania bezpieczeństwa żywnościowego, rozwoju gospodarczego oraz ochrony interesów krajowych producentów.

- Polska Federacja Producentów Żywności
- - Związek Pracodawców
- Polska Izba Mleka
- Polska Platforma Zrównoważonej Wołowiny
- Związek POLSKIE MIĘSO
- Krajowa Rada Drobiarstwa - Izba Gospodarcza
- Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych
- Krajowa Rada Izb Rolniczych
- Federacja Przedsiębiorców Polskich
- Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
- Federacja Gospodarki Żywnościowej RP
- Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka
- Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego
- Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego
- Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego - Browary Polskie
- Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego UPEMI
- Krajowa Izba Gospodarcza- Komitet Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
- Ogólnopolski Związek Producentów Drobiu „Poldrób”
- Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz
- Polska Izba Nasienna
- Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego
- Ogólnopolski Związek Plantatorów Tytoniu w Grudziądzu
- Okręgowy Związek Plantatorów Tytoniu w Augustowie
- Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej "POLSUS"
- Krajowy Związek Pracodawców - Producentów Trzody Chlewnej „POLPIG”
- Polski Związek Ogrodniczy
- Polski Związek Producentów Ziemniaków i Nasion Rolniczych
- Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych
- Związek Producentów Cukru
- Związek Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy
- Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych
- Polskie Forum Wieprzowiny
- Polskie Stowarzyszenie Obsługi Rolnictwa POLSOR
- Polskie Stowarzyszenie Producentów WYROBÓW Czekoladowych i Cukierniczych POLBISCO
- Stowarzyszenie Regionalnych Browarów Polskich
- Stowarzyszenie „Agrointegracja”
- Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych
- Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków

